

Nærings- og fiskeridepartement

Deres ref: 18/31392

Vår ref: HMJ

Dato: 22.11.2018

Høringsuttalelse – forslag til ny forskriftsbestemmelse om adgangen til å reservere anskaffelser av helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner

Viser til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev om forslag til ny forskriftsbestemmelse om adgangen til å reservere anskaffelser av helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner.

Regjeringen har med forslaget et ønske om å legge til rette for at de ideelle aktørene kan tilby helse – og sosialtjenester, og at konkurranser om slike tjenester kan reserveres for disse aktørene. Ønsket er knyttet til anerkjennelse av de ideelle organisasjonenes kvaliteter, og ønsket om å bevare disse. Departementet fremhever at de ideelle aktørene har en merverdi i samfunnet, og gir samfunnsfordeler utover leveransen av de aktuelle helse – og sosialtjenestene.

Akademikerne støtter regjeringens mål med forskriftforslaget. De ideelle virksomhetene eksistens innen helse – og omsorgstjenester er viktig. Dette er virksomheter som tradisjonelt kjennetegnes ved god kvalitet, stort sosialt engasjement og frivillig arbeid. Mange pasienter som har fått behandling ved ideelle private virksomheter uttrykker tilfredshet med dette tilbudet. Det er gode grunner for at det skal legges til rette for at slike aktører fortsatt skal være en del av samfunnets helse – og omsorgstjenester.

Akademikerne mener at det er positivt at forskriften åpner for muligheten til å reservere adgangen til ideelle aktører, men at det ikke er obligatorisk å reservere adgangen.

Akademikerne mener videre at det er av stor betydning for å oppnå det ønskede formålet hvordan forskriften definerer ideelle organisasjoner, og hvordan lovgiver skal klare å utelukke aktører som ikke er i samsvar med definisjonen fra anbudskonkurranser som er reservert for slike. Dette knytter seg særlig til to forhold:

1. Etablering av nye ideelle organisasjoner. Hvordan skal det avdekkes at nye virksomheter som utad fremstår som ideelle, reelt sett ikke er det?
2. Veletablerte ideelle organisasjoner som endres. Hvordan skal veletablerte virksomheter som endrer sine verdier og forretningsmodeller opp mot et mer kommersielt marked, og/ eller tilbyr nye typer helsetjenester som ikke hovedsakelig oppnår sosiale formål utelukkes fra anbudskonkurranser som er reservert de ideelle?

Departementets forslag til definisjon av ideelle organisasjoner bestemmer at organisasjonen må arbeide utelukkende for et sosialt formål for fellesskapets beste og at et eventuelt overskudd skal reinvesteres tilbake til organisasjonens formål.

Akademikerne mener at definisjonen bør inneholde en tydeligere avgrensning mot kommersielle aktører. Den prioritering av ideelle organisasjoner som her gis vil skape insentiver for å fremstå som ideelle. Aktører som agerer som ordinære private helseleverandører bør ikke regnes som ideelle, og bør ikke omfattes av definisjonen. Departementet bør vurdere hvordan dette kan ivaretas tydeligere i forskriftsteksten og uansett gi klare føringer i merknadene til forskriften.

Akademikerne legger for øvrig til grunn at ordningen ikke går på bekostning av den faglige kvaliteten i tjenesten

Med vennlig hilsen
Akademikerne

—

Olav Ulleren
Generalsekretær